

Seat No. : _____

JB2-123

January-2016

M.Ed., Sem.-I

A-002 : Psychology of Learning & Development

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના :** (1) પ્રશ્નો કાળજીપૂર્વક વાંચી, મુદ્રાસર ઉત્તર લખો.
(2) અપ્રસ્તુત લખાણ માટે ગુણ કાપવામાં આવશે.
(3) બંને વિભાગના ઉત્તરો અલગ-અલગ ઉત્તરવહીમાં લખો.

વિભાગ-1

1. નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. દરેક ઉત્તર આશરે **750** શબ્દોમાં હોવો જોઈએ. **20**
- (1) સાંવેગિક વિકાસ સમજાવી, તેના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો સમજાવો.
(2) માનવ વિકાસમાં પ્રકૃતિ તથા પોષણની ભૂમિકા વર્ણવો.
(3) વિજ્ઞાનમય અને આનંદમય કોશની માનવ વિકાસમાં ભૂમિકા વર્ણવો.
2. (A) નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર લખો. દરેક ઉત્તર આશરે **125** શબ્દોમાં હોવો જોઈએ. **10**
- (1) ડાબા મગજ અને જમણા મગજ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
(2) મનોનાશ એટલે શું ? મનોનાશની જરૂરિયાત જણાવો.
(3) એરિક્સનના મતે સામાજિક વિકાસની અવસ્થાઓ જણાવો. કોઈપણ બે અવસ્થા વિશે ચર્ચા કરો.
- (B) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં લખો : **5**
- (1) સત્વ ગુણનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
(2) વૃદ્ધિનો અર્થ આપો.
(3) વિકાસના ત્રણ તબક્કાઓ જણાવો.
(4) સામાજિક વિકાસ માટેના બે શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો જણાવો.
(5) માનવ વિકાસમાં સક્રિયની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

વિભાગ - 2

3. નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર લખો. દરેક ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં હોવો જોઈએ. 20
- (1) અધ્યયનનો અર્થ આપી, પાવલોવ અને સ્કિનરના મતે અધ્યયનની પ્રક્રિયા વર્ણવો.
 - (2) પરાનુભૂતિનો અર્થ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. બીજાઓ સાથે જીવવાના અધ્યયનની ચર્ચા કરો.
 - (3) મેસ્લોનો અભિપ્રેરણાનો સિદ્ધાંત સમજાવો. તેના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો સમજાવો.
4. (A) નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. દરેક ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં હોવો જોઈએ. 10
- (1) એકવીસમી સદીના અધ્યેતાઓની ક્ષમતાઓ વર્ણવો.
 - (2) રસ, ધ્યાન અને ચિંતાની અધ્યયન પર અસર સમજાવો.
 - (3) અધિબોધના વિકાસ માટેની યોજનાઓ વર્ણવો.
- (B) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર ટૂંકમાં લખો : 5
- (1) સ્વ-કાર્યસાધકતાનો અર્થ આપો.
 - (2) પ્રયત્ન અને ભૂલ અધ્યયન સિદ્ધાંતના પ્રણેતા કોણ છે ?
 - (3) સ્વ-જાગૃતિ સહઅધ્યયનનો અર્થ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
 - (4) અધ્યયનની પ્રક્રિયાનો અર્થ આપો.
 - (5) સહજીવન અધ્યયનનો અર્થ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

Seat No. : _____

JB2-123

January-2016

M.Ed., Sem.-I

A-002 : Psychology of Learning & Development

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Read the questions carefully and answer to the point.
(2) Marks will be deducted for irrelevant answer.
(3) Answer both sections in separate answer book.

Section – I

1. Answer any **two** of following questions. Each answer should be in about **750** words. **20**
- (1) State emotional development and explain its educational implications.
(2) Explain the role of nature and nurture in human development.
(3) Explain the role of Vignanamay and Anandmay Kosh in human development.
2. (A) Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **125** words. **10**
- (1) Clarify the differences between left brain and right brain.
(2) What is extinction of mind ? Explain need of extinction of mind.
(3) Mention stages of social development according to Erikson. Discuss any two stages.
- (B) Answer the following questions in short : **5**
- (1) Clarify the nature of Satva guna.
(2) Give the meaning of growth.
(3) Give three stages of development.
(4) Mention two educational implications of social development.
(5) Clarify the role of active in human development.

Section – II

3. Answer any **two** of following questions. Each answer should be in about **750** words. **20**
- (1) Giving the meaning of Learning Process, explain the Learning Process according to Pavlov and Skinner.
 - (2) Give the meaning of empathy with illustration. Discuss living to live together
 - (3) State theory of Needs of hierarchy of Maslow and explain its educational implications.
4. (A) Answer any **two** of the following questions. Each answer should be in about **125** words. **10**
- (1) Explain the competences of 21st century learners.
 - (2) State the effect of interest, attention and anxiety on learning.
 - (3) Explain strategies for enhancing metacognition.
- (B) Answer the following questions in short : **5**
- (1) Give the meaning of self-efficiency.
 - (2) Who is founder of learning theory trial and error ?
 - (3) Give the meaning of self-awareness co-learning with illustration.
 - (4) Give the meaning of learning process.
 - (5) Give the meaning of learning to live together with illustration.
-